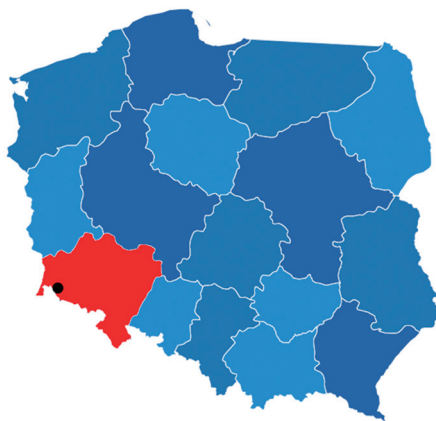

Uzdrowisko Czerniawa-Zdrój

Położenie administracyjne

Czerniawa-Zdrój jest jednym z najstarszych uzdrowisk na Dolnym Śląsku. Do 1945 r. nosiła niemiecką nazwę Bad Schwarzbach. W granicach Polski miejscowość znalazła się dopiero po II wojnie światowej. Obecnie Czerniawa przynależy administracyjnie do gminy miejskiej Świeradów-Zdrój w powiecie lubańskim, w województwie dolnośląskim. Osada położona jest u stóp gór Izerskich, przy granicy z Czechami, na zachód od Jeleniej Góry i Szklarskiej Poręby. Miasto Świeradów-Zdrój sąsiaduje z gminami: Mirsk i Leśna oraz z Czechami. Świeradów-Zdrój historycznie leży na Dolnym Śląsku. W latach 1975-1998 miasto administracyjnie należało do województwa jeleniogórskiego. Częściami i osiedlami w mieście są: Czerniawa-Zdrój, Drożyna, Graniczna, Góreczno, Górna, Łęczyna, Kamieniec, Osiedle Gryf, Podgórna, Siemkowice, Ulicko.

Mapa 5. Lokalizacja uzdrowiska Czerniawa-Zdrój

Źródło: opracowanie własne.

Gmina Świeradów Zdrój uzyskała prawa miejskie w 1946 r. Zamieszkuje ją 3910 mieszkańców¹ na powierzchni 20,72 km², z czego użytki rolne stanowią 41% a użytki leśne 40%. Miasto zajmuje 4,85% powierzchni powiatu. Rada Miejska składa się z 15 radnych².

Rys historyczny uzdrowiska

Czerniawa powstała w XVII wieku, rozrastając się wokół huty szkła należącej do rodziny Schaffgotschów. Osiedlali się tu między innymi czescy protestanci, uciekając przed prześladowaniami na tle religijnym. Pod koniec XVIII wieku, a więc w dobie wzmożonych badań geologicznych w całej Europie, odkryto na tych terenach pierwsze źródła wód mineralnych. Były to nisko zmineralizowane szczawy wodorowęglanowo-wapniowo-magnezowe, bogate w żelazo, fluor i radon. Odkrycie to stało się przyczynkiem do rozbudowy uzdrowiska w XIX wieku. W 1860 roku powstał pierwszy dom zdrojowy (ten obecny pochodzi z późniejszego okresu, wybudowano go w 1910 r.). Po wojnie tereny Dolnego Śląska po kilkuset latach panowania niemieckiego wróciły do Polski. W 1945 roku Bad Schwarzbach przemianowano na Leśny Zdrój, a rok później – Czerniawę-Zdrój³.

Działalność uzdrowiskowa

Uzdrowisko funkcjonuje w oparciu o Uchwałę nr LXIV/341/2009 Rady Miasta Świeradów-Zdrój z dnia 29 grudnia 2009 w sprawie uchwalenia Statutu Uzdrowiska Czerniawa-Zdrój.

Najważniejsze surowce lecznicze

Do naturalnych surowców leczniczych wykorzystywanych w uzdrowisku należą⁴: woda mineralna, woda lecznicza, solanka, borowina oraz czynniki klimatyczne. Najcenniejszym skarbem uzdrowiska Czerniawa-Zdrój są wody mineralne (kwasowo-węglanowe) bogate w radon, których działanie powoduje tzw. efekt zewnętrzny przyczyniający się do rozszerzania naczyń skórnych oraz efekt wewnętrzny powodujący zmniejszenie napięcia mięśniowego, uspokojenie, spadek ciśnienia tętniczego i zwolnienie akcji serca. Wody działają leczniczo poprzez pobudzanie układu hormonalnego. Picie wód powoduje zwiększenie wydzielania kwasów żołądkowych, pobudzenie perystaltyki przewodu pokarmowego, obniżenie poziomu cukru w surowicy. Wody zawierają także magnez, dzięki czemu wpływają pozytywnie na pracę serca. Ponadto wody stosowane są do kąpieli, inhalacji, okładów oraz irygacji i tamponady.

¹ Na podstawie materiałów źródłowych udostępnionych przez badaną jednostkę – Badanie nt.: „Diagnoza gmin uzdrowiskowych w Polsce” – maj 2020 r.

² Uchwała Nr XI/75/2003 Rady Miasta w Świeradowie-Zdroju z dnia 27 sierpnia 2003 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Świeradów-Zdrój, rozdział 3 § 9, str. 4.

³ <https://sanatoria.medme.pl/uzdrowisko/sanatorium-czerniawa-zdroj-przewodnik> (dostęp: 28.04.2020).

⁴ Na podstawie materiałów źródłowych udostępnionych przez badaną jednostkę – Badanie nt.: „Diagnoza gmin uzdrowiskowych w Polsce” – maj 2020 r.

Wykorzystywaną w uzdrowisku borowinę, która występuje także u stóp Hali Izerskiej cechuje wysoka zawartość składników czynnych, co wpływa na jej wysoką wartość leczniczą. Borowinę zaleca się przede wszystkim przy leczeniu procesów zwyrodnieniowych stawów i chrząstek stawowych, w stanach pourazowych stawów, kości, okostnej i mięśni, w przewlekłych chorobach układu pokarmowego oraz w chorobach kobiecych.

Specyficzny klimat uzdrowiska i powietrze przesycone zapachem lasów świerkowych oraz szlachetnym gazem radonem, unikalnym w skali Europy, korzystnie wpływa na przemiany komórkowe, procesy enzymatyczne, wzmacnia naczynia krwionośne, tkankę nerwową, obniża nadciśnienie tętnicze, a przy zbyt niskim poziomie je podnosi.

Lecznictwo uzdrowiskowe

W uzdrowisku prowadzone jest leczenie uzdrowiskowe w następujących kierunkach leczniczych⁵: choroby ortopedyczno-urazowe, choroby reumatologiczne, choroby kardiologiczne i nadciśnienie, choroby górnych dróg oddechowych, choroby dolnych dróg oddechowych, cukrzyca, osteoporoza. Usługi w zakresie lecznictwa uzdrowiskowego na terenie Świeradów-Zdroju (osiedle Czerniawa) świadczą szpitale i sanatoria uzdrowiskowe dla dorosłych⁶. Oferowane przez uzdrowisko kąpiele radoczynne polecane są osobom odczuwającym dolegliwości narządu ruchu, układu krwionośnego, a także osobom aktywnym, które chcą szybko zrehabilitować swój organizm. Zabiegi radonowe proponowane są również kobietom zmagającym się z zaburzeniami cyklu miesięczkowego, schorzeniami narządów rodnych czy dolegliwościami okresu przekwitania. Polecane są także w leczeniu miażdżycy i zakrzepowego zapalenia naczyń. W uzdrowisku stosowane są ponadto naturalne zabiegi na bazie wywaru z kory świerkowej, pomocne m.in. w leczeniu bóli reumatycznych, nieżytów dróg oddechowych i chorób skóry. Efekt terapeutyczny w przypadku stanów zwyrodnieniowych czy pourazowych można uzyskać również dzięki leczniczej borowinie, którą wykorzystuje się do rozgrzewających, aktywnych kąpiei i okładów, pobudzających krążenie krwi i procesy przemiany materii.

⁵ Na podstawie materiałów źródłowych udostępnionych przez badaną jednostkę – Badanie nt. „Diagnoza gmin uzdrowiskowych w Polsce” – maj 2020 r.

⁶ Materiały źródłowe uzyskane w badanym samorządzie: Urząd Miasta Świeradów-Zdrój – 11.08.2020 r.

Budynek Centrum Edukacji Ekologicznej – Izerska Łąka

Czarci Młyn – zabytkowy młyn wodny w Świeradowie-Zdroju, osiedle Czerniawa
